

# SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.  
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulica št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.  
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.  
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.  
Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v torek 29. oktobra 1889.

Letnik XVII.

## Deželni zbor kranjski.

(Sedma seja dne 29. oktobra 1889.)

Deželni glavar dr. Poklukar otvori sejo ob 1/2 11. uri. Zapisnik zadnje seje je bil prečitani in potrjen. Došle so naslednje prošnje: Posesniki v vaséh Gorenja vas, Dobrnič, Artmanja vas, Vrbovce in Korita prosijo, naj deželni zbor, oziroma deželni odbor pošlje na deželne troške strokovnjaka, ki naj bi preiskal svet, stavil primeren nasvet in naredil načrt, kako bi se zabranile redne povodnji po dobrniški občini; kanonik Luka Jeran prosi podpore za dijaško kuhinjo; patr. pomočno društvo ljubljansko in ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja prosita podpore; županstvo D. M. v Polji prosi, da bi deželni zbor dovolil podporo za popravilo občinskega pota po gostinskem grabnu; topliška občina prosi, da bi se cesta iz Ljubljane do Ornomlja tako izpeljala, da bi šla skozi Toplice; podobčine Grahovo z Martinjakom, Mlaka in Žirovnica prosijo, da se izločijo iz glavne občine Cerknica ter ustanove novo občino Grahovo, h kateri bi se pridružili tudi podobčini Bločice in Lipsenj iz starotrske občine. Prošnje se izročé finančnemu in gospodarskemu odseku.

Poročilo deželnega odbora o prošnji občine Črni vrh gledé podpore za cestne namene se izroči finančnemu odseku.

Poslanec Gorup poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu zemljiško-odveznega zaklada za l. 1888. Vse terjatve zemljiško-odveznega zaklada do dežele in do države, katere so bile koncem leta 1887. v zastanku, se vsled konvertovanja niso več vstavile v razkaz. Dohodki in sicer redni: 16% doklada k direktnim davkom 266.128 gld. 24 1/2 kr.; 20% doklada k indirektnim davkom 66.267 gld. 43 1/2 kr., od države (glavnice za prepisnino, prihodki od prepisnine, obresti in nepovračljiva podpora) 122.118 gld. 48 1/2 kr.; ako

doštejemo izvanredne in prehajalne dohodke, znašalo je vse pokritje za 1888. leto 1.680.008 gld. 91 kr. Troški in sicer režijni 6181 gld. 8 kr., plačevanje glavnice in obresti, državi povrnjena predplačila itd., vse vkupe 1.633.269 gld. 36 1/2 kr. Vsi dolgovi dežele znašajo 2.868.532 gld. 87 1/2 kr., terjatve 109.631 gld. 22 kr., torej se kaže čisti dolg zemljiško-odveznega zaklada 2.758.901 gld. 65 1/2 kr. Poročilo je bilo brez ugovora na znanje vzeto. (Konec sledi.)

## Nemški cesar v Carjigradu.

Po obiskih cesarja Viljema II. v Petrogradu, na Dunaji, v Rimu in Londonu pride na vrsto Stambul ali Carjigrad, in osebni sestanek njegov s sultanom utrdil bode prijateljsko vez, koja spaja zdaj obe državi. Gotovo bode mladi vladar sijajno vsprejet v onem primorskem mestu, kjer se na jedni strani popenja med starodavnimi platanami in veličajnimi cipresami opuščeni stari štambulski grad s svojim sivim ozidjem, na drugi strani pa nad pristaniščem z ladjami vsega sveta evropska Pera z onim čarokrasnim ozadjem letovišč, palač in sultanovih vrtov. Da bode to mesto pozdravilo in pogostilo v svoji sredi nemškega vladarja te dni, je v istini neobičajen dogodjak. Obiski tujih vladarjev so ondi le redka izjema. Kakor v minolosti, tako je tudi v sedanosti jako malo vladarjev, ki bi se mogli ponašati, da so z lastnimi očmi zrl in se radovali prekrasnega razgleda z obali Konstantinovega mesta.

Pred štirimi sto leti živela je Turčija kot tujec v tem starem delu sveta z vsemi narodi in evropskimi državami v največjem sovraštvu, koje je trajalo do najnovejše dobe. Med omikano Evropo in Turčijo, ki je bila vedno prištevana k tujemu iztoku, razprostiral se je velik propad, ki pa se je počel manjšati v isti meri, kakor je propadala moč

osmanske države. Kdaj je nehala biti Turška ona silna država, pred katere imenom se je že vse treslo, ni nadrobno znano, tako se tudi ne dá danes trditi, kake posledice bode imelo potovanje nemškega cesarja v stolno mesto turškega sultana.

Turčija je bila vselej oddaljena krogu držav in evropskim vladarskim dvorom, in če se govori, da Viljem II. prihaja v sultanovo rezidenco, da se mu predstavi kot nov evropski vladar, je to taka novica, kakoršne še ni videla Evropa v Carjigradu od one dobe, ko so se naselili ondi Turki. Toda, kdo bode neki verjel, da je Viljema napotila v središče iztočnega vprašanja sama uljudnost, dvorljivost? To ni hrepenjenje po sultanovem objemu in poljubovanji, tudi ne želja, da bi se v onem starodavnem mestu blestel s svojo cesarsko vzvišenostjo, temveč važne politične zadeve vedejo lastnika nemškega prestola v Carjigrad.

Nemški politiki bilo je doslej odkazano na iztoku podrejeno mesto. Bismarck je pri vsaki priliki poudarjal in naglašal, da ga ne brigajo te dežele. To nesebičnost je nemška vlada vedno poudarjala nasproti Ruski, ki ima na Balkanu življenjske interese. Črno morje je zatvorjeno in edini ključ do te ogromne morske gladine, koje zapirajo ruske, turške, bolgarske in rumunske obali, sta Bospor in Dardanele, obe morski ožini med Malo Azijo in evropsko Turčijo. Umeje se, da Nemčija ni hotela tekmovali s svojo močjo in političnim vplivom z Rusko. V trgovskem oziru je pa Nemška vedno marljivo negovala dotike z onimi deželami, in v kratki dobi postal je njen izvoz v iztočne dežele tako obširen, da vsakdo kar strmi. In v istini se je tudi trdilo, da Nemčija ne išče drugega na iztoku, nego pridobitev kakega trgovskega pristanišča v Mali Aziji na lastnem obrežju. Nemčija se je sama izključevala iz vrste dedičev, koji prežé na ostanke razpadajoče države; a zdaj, kakor moremo sklepati iz cesarjevega obiska, pripravlja si pot tudi za svoja prava.

## LISTEK.

### Pozabljen grob.

Kadarkoli obiščem bližnje grobišče pri sv. Krištofu, razprostirajoče se pred mojimi očmi — vselej se zamislim pred kakim grobom — in dolgo postojim. Imam sicer tu očeta, ljubko sestro, ki je prominola v najlepšem veku, a nijednega odkritosrčnega prijatelja; vzlic temu pot na to grobišče meni lagodi. Zdi se mi, kakor bi nekateri pod črno grudo počivajoči govorili — govorili do srca, govorili iz te duše, ki je vzletela . . . Tu čaka vstajenja marsikak slovenski odličnjak, uzorni rodoljubi, koji so bili jednoč nam vsem Slovincem najuzornejši učitelji — vztrajni do zadnjega vzdihljeja . . . In da bi na te može ne mislili več po njih smrti? Grobov se ogibali? Ne verjamem. Govoré z nami onkraj groba — in ta glas pretresa nam v sedanji dobi divno čute naše . . . Kdor hoče, te čute gotovo tudi umeje . . .

Po vsem širokem svetu je običaj, zlasti v sedanji dobi, proslavljati jednoletni, dve- desetletni obstoj kacega društva, bodisi literarnega, podpornega ali zabavnega. Ni li to dokaz dobre in lepe vzajemnosti med posamičnimi členi, ako se sestanejo po daljši dobi in trčijo na zdravje v okrepljenje društva in osebnega prijateljstva? Gotovo — lepo

je to. Tudi dijaki, ostavljajoč šole in stopajoč v praktično življenje, sebe ne pozabljajo. Običajno slavijo petindvajsetletnico, ko so dovršili zrelostni izpit ali rigorozo. Odkritosrčnim veseljem si podajajo in stiskajo roke, rekoč: Srečno! Na zdravje! A spominjajo se i teh, ki so se predčasno preselili iz doline solz . . .

Slični sestanki ogrevajo in unemajo dušo in sree za daljši boj, koji jim nastaje v različnih položajih življenja radi tega, ker se ponašajo z imenom: Slovenec. Marsikdo je bil prisoten taki zabavi, po mnogih letih prirejen imed tovariši, kjer so petje, godba in vzletni govori razgrevali kri.

Toda, kam sem zašel? Po glavi mi rojijo čudne misli. Odprimo veliko knjigo naše tožne slovenske povestnice . . . Koliko je tu pomenljivih, važnih trenutij zabeleženih . . . vse do zadnje pičice . . . in koliko desetletij, stoletij je že minolo, kar se pamtijo ti dogodjaji, in dan obletnice?! V srei slovenskega ljudstva je tiho — kakor bi se ne bilo nič dogajalo . . . Časi pri nas kar razdajemo na vse strani to slavlje — na drugi strani pa časi zopet za imenitnejše spomine še črhnemo, mignemo ne . . . Slovenska domovina bi morala v take dni plakati ali pa se veseliti — toda ona vidi le svoje rodne sinove in rodne svoje sestre brez ginjenja v vedni neslogi, torej — torej tudi sama plaka . . .

Prostora mi tu ni, da bi o tej točki pisal ob-

širneje — ker imam danes v mislih skoro pozabljenega rodoljuba, uzornega slovenskega pisatelja.

Stal sem zopet te dni poleg groba na grobišču sv. Krištofa, ki leži ob desni strani od velikega križa proti novi mrtvašnici tik Reichmannove gomile. Zeló zanemarjen, da, pozabljen grob krije tenka, podolgasta plošča iz belega marmorja, borno poraščena s poteptano travo. Na plošči je od dežja ves izpran nekdanj pozlačen napis:

Jožef Podmilšak  
Andrejčkov  
† 1874.

Bilo je leta 1874. po zimi, ko smo trpina položili k večnemu počitku. Umrli je v tukajšnji bolnišnici v najlepših letih za boleznijo, koja nam je toliko krasno nadarjenih mladih slovenskih mož pograbila in položila v prezgodnji grob. Kot c. kr. brzojavni uradnik moral je v dobi nemško-liberalne prekucije radi svojega rodoljubja in slovenskega pisateljstva v Janežičev „Glasnik“ mnogo pretrpeti, kajti bila je doba, ko so slovenske uradnike, zlasti pri pošti in brzojavnem uradu premeščevali v Franzensfeste, Bohumin (Oderberg), na prusko-silezko mejo in tja doli v bukovinsko Sučavo.

Leto po pogrebu pokliče me nekega dne k sebi pokojni dr. J. Razlag in me vpraša: „Povedite mi, ima-li Andrejčkov Jože (njegovo pisateljsko ime) kak spomenik?“

Poleg te strani Hohenzollern-jerega potovanja k sultanu stopa na površje še drugo vprašanje eminentne važnosti, s kojim se ravno zdaj čisto bavi evropska javnost: pristop Turčije k trodržavni zvezi. Kaj je namen temu okrepljenju zveze evropskih veselij? Morebiti zagotovljenje miru, ali utrjenje vedno razpadajoče turške moči? Nikakor! Politični abecedar uvidi, da posledica vseh teh naporov je potlačenje Turčije v krog takozvane lige (zveze) miru. Združenim veselilam ima biti sultanova država sredstvo v izvršenje političnih načrtov. Drugi nalog Turčiji ne more pripadati v trodržavni zvezi. Na samostalno politično akcijo Porta še misliti ne sme. Država, ki životari od dneva do dneva, ki ostaja armadi in uradništvu dolžna polletno in celoletno plačo, ki je razkričana radi svojih praznih državnih blagajnic in vednih primanjkljajev, ne bode sorodna z evropskimi velemočmi.

Zveza Turčije s srednje-evropsko zvezo ni doslej še zaključena, a že se pojavljajo na obzorji njene posledice. Oficijozni listi vseh združenih držav h krati nekako prikrito zahtevajo, naj sultan princa Ferdinanda Koburžana, ki sedi na bolgarskem prestolu, prizna za postavnega, legalnega kneza. Doslej se je temu obotavljala Turčija radi bojzani pred Rusko. Ako pa bode videla za seboj vso srednjo Evropo, kakor se je nadejati, otrsela se bode tudi tega strahu.

Očividno je, da Nemčije moč neprestano narašča in napreduje orjaškimi koraki, da počenja v svojih rokah zbirati nitke najvažnejšega vprašanja, ki tako dolgo že premetava ves svet in za koje se je prelilo že toliko krvi. In reševanje tega vprašanja se ima izvršiti v protiruskem zmislu. Roka trojne zveze se ne zadovoljuje več z vladanjem Evrope, ona sega celó na vzhod. Stojimo na pragu novega obdobja balkanske politike, in odgonetka je v rokah Nemčije. Po temnih skušnjah evropske politike zadnjih let z nemškim prvenstvom korakamo novi dōbi naproti s še bolj zatemnelimi, slabejšimi nadami.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 29. oktobra.

### Notranje dežele.

V *tirolskem* deželnem zboru je minolo soboto poslanec Dordi svoj predlog zaradi samoupravne razdelitve tirolske dežele utemeljeval. Rekel je, da ga pri tem ne vodijo politični nagibi, marveč le samoupravni oziri. Predlagal je, naj se predlog izroči odseku. Načelnik nemško-konservativnega kluba, Rapp, se je proti predlogu izjavil, nemški nacionallec Wildauer pa za to, da se izroči stvar odseku, kar je pri končnem glasovanju tudi s 37 proti 27 glasovom obveljalo. Rapp je naznanil, da niti on, niti njegovi somišljeniki ne sprejmo izvolitve v odsek.

V soboto so se na Dunaji vršili veliki *dijaški izgređi*, ki kažejo vseučilišne kroge v jako slabi luči. Katoliška zveza „Norika“ je načelno proti dvoboju, zveza „Avstrija“ nasprotnega mnenja. Člani slednje trdijo zaradi tega, da udje prve zveze nimajo pravice, nositi barve. Zoper to so ti ugovarjali, v soboto pa so udje „Avstrije“, — bilo jih je

okrog tristo. — napadli šestdeset onih visokošolcev ter jih veliko ranili. Rektor je odločno obsodil „Avstrijo“. Zadeva bo končno rešena pred sodiščem.

Danes teden so se v Budimpešti vršila posvetovanja mej *hrvatskim* banom in zastopniki „Unionbank“-a in ogerske hipotečne banke o tem, da se ustanovi hrvatska hipotečna banka.

### Vnanje države.

Kakor je izvedel „Ozas“ iz Peterburga, sklenil je *ruski* pooblaščenec Izvoliski z *Vatikanom* nastopno pogodbo: Škof vinski, Hrynjevički, se bo povrnil iz prognanstva, dobil bo dosmrtno umirovljino ter se bo stalno nastanil v inozemstvu. Sedanji oskrbnik vinskih škofij, Zdanovjez, je imenovan za naslovnega škofa ter se bo v Peterburg preselil. Avdjevica, član peterburškega konzistorija, bo postal vinski škof; oskrbnik lublinske škofije, Jaczevski, bo ostal v Lublinu kot škof. Novodvorski, vrednik lista „Pregled Katolicki“, bo dobil ploško in škof Kosovski kujavsko škofijo. Ob enem se bo oskrbništvu minške škofije vredilo. „Ozas“ dostavlja, da gledé nekaterih navedenih oseb dvoji.

„Pol. Corr.“ poroča iz Beleggrada: *Srbska* mala skupščina ni pristojna, da bi vpravljala kraljičino vprašanje, ker sme ustavo premeniti le velika skupščina. Kraljica bi sploh tudi ne bila s tem zadovoljna, da bi se njej kakor Milanu dovolilo le 14dnevno bivanje v Belemgradu, ker se hoče v Belemgradu stalno naseliti in vsako nedeljo videti svojega sina. Ta zadeva je izvir velikih notranjih težav, vendar se bo pa stvar mirno rešila, ker so vse države, v prvi vrsti Rusija, prepričane, da bi bilo vsako zunanje vplivanje v tem oziru jako nevarno. Mejnarodni položaj Srbije je popolnoma normalen, odnošaji k Bolgariji so povoljni in vse nasprotne vesti neutemeljene. — Predčeraš je pričela skupščina razpravo o adresi. Načrt večine je odgovor na prestolni govor. Naglašja prijateljske razmere k veselilam, izraža veselje, da se vlada soglasno z ostalimi balkanskimi narodi trudi za neodvisnost, in se zahvaljuje vladarjem, da so čestitali kralju povodom maziljenja. Znamenit je bil govor popa Milana Gjurića, ki je rekel: Dramota je bila za deželo, da so bile srbske železnice v rokah tujcev; zaradi tega je podražavljenje istih naroden čin. Kar se tiče vojne preosnove, naglašal je govornik, da srbska armada nima naloga, prodirati in pridobivati, marveč le braniti nedotakljivost dežele in čast srbskega imena.

*Bolgarsko* sobranje, katero bo princ Ferdinand otvoril dne 3. novembra, obravnavalo bo mej drugimi predmeti tudi o novi volilni postavi, ker ima dosedanja več hib, katerim bi se vlada pri spomladanskih volitvah rada izognila; dalje o postavnem načrtu, ki bo natančneje določeval dedne pravice; dosedaj so skoraj v vsakem okraji drugačni običaji pri zapuščinskih obravnavah, kar je premnogokrat povod zmešnjavam, preprirom in nepravilnostim; konečno o zakonu gledé varuštva mladoletnih. Minister notranjih zadev namerava sobranju izročiti predlogo o novi upravni razdelitvi države. Dosedaj je 23 okrožij; po novi postavi jih bo le 17 ter se bodo na ta način dosegle prihranitve v proračunu. Če se pomisli, da ima v vsakem departementu pretekt 6000 do 7000 frankov letne plače, veliko število uradniškega osebja in okrožni svet, ki broji 20 do 30 članov, in da bo ta primerno velikanski uradniški aparat postal v 6 okrožjih nepotreben, jasno je, da si bo država z novo razdelitvijo jako mnogo prihranila. — V nekaterih dneh se bo v Sofiji sošla sv. sinoda. Ker ne bo v njej več imel glasú znani metropolit Klement, nadeja se vlada, da se bo sinoda bavila le s cerkvenimi zadevami, ne pa z „veliko politiko“.

Peterburško pismo bruseljskega „Nord“-a razpravlja potovanje *nemškega* cesarja v Carigrad ter pravi, da ima ta obisk svoj izvir le v veselji cesarja Viljema do potovanja. Ruski državniči smejo biti mirni o mišljenju turških vladnih krogov. Tudi se je baje cesar Viljem nasproti *ruskemu* carju izjavil, da s carigradskim obiskom ne namerava ničesa, kar bi moglo ruskim koristiti škodovati.

Za *francoskega* velikega rabinca je bil izvoljen pariški veliki rabinec Zadok Kahn, rojen leta 1838. v Alzaciji. — Židovski kapital postaja vedno nesramniji. Takó je minole dni pisal pariški židovski „Petit Journal“ o princu Koburškem: „Soubitelj brez denarja je dandanes žalostna prikazen. Ferdinand more mnogo višje zreti, ako bo imel polno listnico. Bogata žena bo povzdignila tudi kreditno zmožnost knežev. Princ najbolje ukrene, če si izbere bogato židinjco, ker bi s tem ob enem uslišal hud udarec protisemitom. Ali bo nebo uslišalo molitev bolgarskega naroda, da se bo princ povrnil z „mahom“ (denarjem), ali pa željo ruskega carja, da bi knez izdal na kolodvoru v Niši svojih zadnjih dvajset stotink za čašo piva?“ V resnici, židovska drznost je prikopala do vrhunca. „Estherska“ politika si pridobiva tal tudi že — v salonu.

Povodom poroke *grškega* prestolonaslednika z nemško princesinjo piše „Morningpost“: „Ta zveza bo vplivala tudi na iztočno vprašanje. Anglija vidi vedno z velikim zadoščenjem, če Nemčija pomirljivo vpliva na Grško, kajti to le utrjuje mir“.

*Angleški* ministerski predsednik marquis of Salisbury izjavlja nasproti vestem o nasilnostih na Kreti, da je angleški konzul obiskal več krajev ter se podučil o tamošnjih razmerah. Izid teh poizvedovanj je ta, da so razne časnikarske vesti o kretske razmerah jako pretirane. Gubernator Šakir paša se na vso moč trudi, da bi zabranil izgrede.

## Izvirni dopisi.

Iz Ajdovice, 24. oktobra. (Letina, zlata poroka.) Sprejmi, cenjeni „Slovenec“, tudi iz naših hribov poročilo o letošnji letini.

Že spomladi ozirali smo se s plahim očesom na pšenišča, ržišča in ječmenišča, kako ja požrešen črv izpodjeda in končuje. Ne bolje godilo se je na jesen z marsikaterim prosom in krompirjem sploh. Lepo so cvetele in kaj prijetno dišale ajde, pa večino njih posmodila je prezgodnja slana. Tako smo zelo okrajšani v teh pridelkih. Bolje se je obneslo: fižol, korenje, repa in sadje. Razun hrušek je bilo še vsacega sadja nekaj, prav dobro so se pa obnesla češpljeva in orehova drevesa. Preživili se bodo skozi dolgo zimo ljudje že nekako, a za denar bode zopet stiska, ker ljudje tu nimajo nobenega zaslužka. Ljudje imajo tu edine dohodke, če kaj pri prešičih in goveji živini priredé ali pa kaj za vino dobé. Za pitanje prešičev bode preveč primanjalo krompirja, za klajo goveje živine pa le tisti zemljak dobro skrbi, kateri si na zemljišči veliko detelje vseje; kajti mrva po senožitih je slabejša, nego navadna prosenica. Za vino je letos tu zopet slabo. Nesrečna peronospera je obe vinski gori Boršt in Hrib zelo posmodila, da grozdje ni dozorelo. Potreba bo, poprijeti se starega orožja zoper kebre, da nam ne zaplodé toliko črvov, pa tudi novopriporočenega „bakrenega vitrijola“ zoper peronospero, ako hočemo v svoji domovini živeti. — Zlato poroko praznoval je tu v nedeljo Franc Zupančič iz Velikega Lipovca s svojo ženo v splošno veselje faranov, zlasti nju sinov, hčera in unukov. Stara sta po 77 let, pa oba še kaj postavna. Bila sta l. 1834 v Toplicah poročena in Bog je blagoslovil nju zakon z 12 otroci, izmed katerih jih še 9 živi in so vsi dobro preskrbljeni. Ginjaivo ju je bilo videti pred altarjem in poslušati izpodbudljiv govor k potrebni hvaležnosti, da ju je premili Bog vzlic tolikim poskušnjam še krepka ohranil. Po opraviu so jima ljudje v roke segali z voščilom, naj bi jima Bog dal še več let.

Z Jesenic, dné 28. oktobra. Človeku je prirojeno, da s tem večjim veseljem vsprejme kako stvar, katere je želel, čim dalje jo je pogrešal. Tako se je godilo danes tudi nam dolincem, ko smo „post longum et latum“ zopet enkrat ugledali ljubo solnce. Mesece oktobra se nam je danes še le četrtri pokazalo. V začetku je štirinajst dni zaporedoma deževalo in zdaj pa že zopet ves teden po noči in po dnevu, kakor bi iz škafa lil. Ljudsko prerokovanje: „Kadar je pred sv. Martinom led, je potem velika povodenj.“ — uresničilo se je letos zopet. B.l je led, bila pa tudi huda povodenj. Deroča Sava je tako narasla vsled vednega deževja, da je izstopila ter mnogo škodovala. Na Hrušici, pol ure od Jesenic, je Sava pretrgala most in ga polovico odnesla. Ta most nima sreče. Vzroke zamolčimo, da se ne zapletemo v prepire z raznim ošobjem. Po-brala in odnesla je pa Sava na Hrušici tudi nekemu

„Gospod doktor, še križa ne!“ Na to me prosi, naj ob njegovih troških naročim pri kamnoseku V. Č. napominano ploščo, ki je menda stala 15 gld. Napis je dr. Razlagov. Do l. 1880. dičila je vsako leto Andrejčkovo gomilo nežna roka Vernih duš dan z vencem in narodnimi trobojnimi trakovi; bila je to pokojna Terezija Vrišnik iz St. Vida, po domače Medijatova Rezika, posebna dobrotnica ubogim, koja je prominola dné 22. decembra 1880. l. v 32. letu dōbe svoje. Dičila je gomilo njegovo iz same hvaležnosti do njegovih poljudnih narodnih spisov, pripovedk itd. v Janežičevem „Glasniku“, dasi pisatelja še poznala ni. — Od te dōbe je grob — pozabljen, opustošen.

Rad obiskujem Andrejčkovega Južeta v tem zatišji. In baš letos, te dni pred Vernimi dušami pozabil naj bi nánj? Ni možno. V življenji proslavljamo obstoj raznoterih podjetij — teh se spominjamo. In če kak zaslužen mož počiva že petnajst let v naročji blagoslovljene zemlje in spi smrtno spanje po trudapolnem, požrtvovalnem nesebičnem delovanju na polji narodne prosvete — tacega moža bi bilo móči pozabljati? Pogledite na nagrobno ploščo in čitali bodete letnico: 1874. Letos je petnajst let, kar je zatisnil oči. Koliko pravoratov je stresalo svet v tej dōbi, milo nam domovino slovensko, koliko narodnih, vrlih bojevnikov nam je ugrabila nemila smrt iz naše srede, koliko

solz tekem petnajstletne dōbe! Andrejčkov Jože je pošteno zaslužil, da se ga Slovenci hvaležni spominjajo. Spodobilo bi se, reče kdo, toda razmere so danes inače. Mala kopica je teh, odkrito pravim, prav mala, koja se ga dandanes spominja in vé: kje sploh počiva Podmilšak-Andrejčkov, ki je bil toliko let prvi sotrudnik pokojnemu prof. Janežiču. O njegovem pisateljskem delovanju nečem tu govoriti, ker to mora znati vsak slovenski razumnik, životopis je pa priobčen v „Zvonu“.

V knjige polagamo čisto cvetje; časih tudi posamična peresca ali razevele rože. In ko po letih prelistkamo možno v molitvi te strani, iz koje se nam pojavi véli, posušeni listič, nam li ne prihaja na misli, kar je bilo v spojitvi z našim življenjem? Na bujnjem, razevelem popku blesti rosa, in mi naj bi pri taci spomnih zatajevali solzé?

Namen moji črtici je, da se te dni spomni pokojnega pisatelja saj naše „Pisateljsko društvo“, koje je toliko, zlasti letos, učinilo za spomeniško proslavo naših zaslužnih množ, ter ukrene, da se k nastajajočemu prazniku popravi vsaj grob in pozlati napis na plošči. Storil sem svojo dolžnost kot prijatelj pokojnemu, ter se nádejam, da se po petnajstih letih sestane poleg gomile hvaležno potomstvo ter položi nánjo venec — nepozabljenk!

A. S.

posestniku za več stotakov zemlje, ki je ne bode več nazaj dobil. Tudi „Zvagnov most“ na Jesenicah je bil zelo zadelan z rejejem, bruni itd., in nevarnost za most je bila še tem večja, ker je Sava vlačila za seboj cela kosmata drevesa. Slavno županstvo naj bi tu kaj več storilo.

Tudi pri sv. Križu so vode pota zelo razdeale in raztrgale. Na več krajih se je po bregovih zemlja približala dolini vsled hude moče. Tako konstantnega in hudega deževja ljudje že več let ne pomnijo. Kdo bi se pa temu čudil! Ljudje delajo po svojem, Bog pa tudi po svojem! Na Savi pri novi tovarni se mora vedno v petek in svetek jednako delati. Kaj pa hočemo drugega? Bog pa pregreh posameznika ne kaznuje le po posamezniku, marveč kar na celi okoliči. Pa tudi sami niso brez kazni. Poročalo se je že o raznih nesrečah, ki znašajo nad več tisoč goldinarjev škode. Danes povem Vam zopet jedno. Pripeljal je danes vlak več vozov raznovrstnega starinskega železa in pa tudi več novih železnih priprav za novo tovarno. Ker pa je svet vsled vedne moče zelo vlažen postal, ponizal se je pod težo vagona, ki je stal blizu konca tira. Pridružilo se je tudi nekoliko neprevidnosti, in — smuk, — in jeden vagon je pobriše po bregu v Savo ter pokaže kolesa v zrak. Škode je bajé do dva tisoč goldinarjev. Kjer ni Boga, ni sreče!

Sava je pa tudi tukaj, malo od nove tovarne dalje, nekemu gospodarju vzela mnogo zemlje. In na Jesenicah so vsled hudega deževja imeli pri več hišah vodo v kletih. Jupiter je pa zares mokri vladar!

**Z dežele,** dné 24. oktobra. Ko se je pred nekoliko dnevi po slovenskih časopisih čitalo, da se je narodni poslanec v našem deželni zboru potegnil za to, naj bi se bolj na to oziralo, da bi se postava z dné 17. junija 1870 o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in drugih škodljivih mrčesov natančneje izpolnjevala, začudil se je vsak zaveden posestnik, da se na Kranjskem posebno v nekaterih krajih vse premalo na „šolske vrte“, njih obdelovanje in koristno vplivanje na prebivalstvo ozira. Ne pristuje tu o njih pomenu za razvoj kmetijstva na deželi pisati, ker o tem je vsakdo prepričan, niti ne o njih drugih pomanjkljivostih govoriti, ker to spada v strokovni list; vendar na jedno stvar bi pač rad ravno sedaj delujoči deželni zbor opozoril.

Naša dežela namreč vsako leto 400 glid. v ta namen žrtvuje, da se o velikih počitnicah navadno po štirinajst ljudskih učiteljev na deželni vino- in sadjarski šoli v sadjarstvu, vinarstvu, živinoreji itd. izučí, vendar se pa ne pozná, ako se kdo nadalje zanima za to: ali ti vežbani učitelji potem v teh strokah podučujejo na svojih službenih mestih, ali obdelujejo v istini šolske vrte, ali sploh imajo šolske vrte na razpolaganje, ali morda vsega tega iz katerihkoli si bodi vzrokov ne storé. Marsikdo bo menda menil, da se vse to samo ob sebi umeva, v resnici pa to vedno ni tako.

Je slučaj, morda edini, ko sta na neki šoli dva v tej stroki izvežbana učitelja, oba sta kmetijski kurz na deželni vino- in sadjarski šoli obiskovala, in vendar ni ta dva, ni nobeden drug že dlje časa ne poučuje šolske mladine v kaki stvari kmetijstva ali sadjarstva, ali da bi se kaj na šolskem vrtu razkazovalo. Da šolski vrt ta dva učitelja nimata v oskrbovanji, je pač umevno, ker isti pristuje šolskemu vodji, ki se ni nikdar ničesar o tej stroki učil in ki kot šolski vrt žalibog ni v dobrem stanju.

Čemu je torej dežela troške imela, da je n. pr. obadva učitelja v tej stroki izuriti dala, ko potem nobenega haska od njih nima? Niso mi razmere cele dežele znane, da bi mogel natančneje poročati, je li več takih slučajev.

Želeti bi torej bilo, da bi slavni deželni zbor deželnemu odboru naročil, da se povsod, kjer so v kmetijstvu izvežbani učitelji, le-tem podelijo šolski vrti v obdelovanje in oskrbovanje, ne gledé na to, akoravno oni niso šolski vodje; da se sploh gleda na to, da se poduk v kmetijstvu vzlasti v ponavljalni šoli kolikor mogoče temeljito podaja; da se v prihodnje samo taki učitelji pošljejo na vino- in sadjarsko šolo, kateri imajo potem priložnost, svoje pridobljene vednosti v korist prebivalstva upotrebljevati.

**Iz Ptuj, 15. oktobra.\*)** (Slovo.) Meseca avgusta se je bil raznesel glas — tužni glas — po celi fari sv. Petra in Pavla v Ptui, da kliče gosp. provincijal našega gospoda kapelana P. Stanka na drugo kapelanijo. Ali mi farani nismo mogli mirovati. Da bi nas g. Stanko zapustili, tega nismo verjeli. Zberó se občinski predstojniki, svetovalci in odborniki devetih občin, ki sestavijo prošnjo na gosp. provincijala. Prošnjo podpišejo vsi občinski predstojniki, svetovalci, odborniki in bolj odlični farani; to prošnjo podkrepili so tudi naš preč. g. gvardijan in župnik Benedikt Hrtiš. Poslali smo prošnjo na Dunaj preč. g. provincijalu minoritov.

G. provincijal se nam odgovorili: „Za zdaj mi ni mogoče P. Stanka pri Vas pustiti, ker ga potrebujem na veliki mestni kapelaniji na Avstrijskem, zaradi šole in pridige, ker znajo dobro nemški; kmalu pa bodo zopet lahko k Vam prišli.“

Na angeljsko nedeljo pridejo na prižnico gosp. Stanko. Po svoji navadi in nadarjenosti govorništvu, katero jim je Bog v obilnosti podaril, pridigujejo prelepo o angeljih váruhih. Že med pridigo so igrale solze marsikateremu v obeh. Ko pa zadnjo točko razvijejo, da namreč angelje váruhe tudi lahko častimo, če eden drugega angelju priporočamo, na pr. stariši otroke, otroci stariše, prijatelj prijatelja itd., izgovoré za nas farane žalostne besede: „Eden stoji pred Vami, Vaš prijatelj, priporočite ga njegovemu angelju váruhu. On bo Vas tudi v svojih molitvah Vašemu angelju váruhu v vek priporočal.“ Sedaj, dragi bralce, bilo je v naši veliki zelo natlačeni cerkvi vse v solzah, staro in mlado, moško in žensko, vse je jokalo. Videl sem tudi gospode v cerkvi in na koro, ki so si solze otirali. G. kapelan so jemali z ganljivimi besedami slovo od mladih in starih obojega spola.

Takšnega slovesa še ni jemal nobeden minoritski kapelan v Ptui od svojih faranov. Oni pa so nam bili tudi dvanajst let katehet, učenik, tolažnik, pravi zvesti duhovni oče, odkritosrčni prijatelj.

Hoteli so jemati še enkrat slovo od svojih milih šolarjev, katerih je bilo mnogo v cerkvi, a težko jim je moralo to biti. Ali vendar so jim še naročili lepe nauke za življenje.

Drugo jutro po sv. maši zbrali smo se okoli njih, vsi s solznimi očmi, in smo se poslovili: „G. Stanko, na angeljsko nedeljo ste pred dvanajstimi leti na Belokranjskem v svoji lepi domovini prvo sveto mašo peli, na angeljsko nedeljo čez 12 let od nas slovo jemali; Vaš angelj váruh Vas kmalu zopet k nam pripelji.“

Ptujski Slovenci so jim drugi dan na večer napravili prelepo slovo v narodni čitalnici.

Z Bogom, častiti gospod Stanko! Nikoli Vas ne bomo pozabili, vrnite se kmalu zopet k svojim faranom sv. Petra in Pavla v Ptui.

\*) Zaradi pomanjkanja prostora zaostalo.

Op. vred.

## Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski) je imel danes sedmo sejo ter rešil le devet točk dnevnega reda, ker so bile o treh točkah daljše debate. Tako je pri poročilu o proračunu muzejskega zaklada poslanec Ivan Hribar stavil predlog, naj se vsi napisi na hodnikih in nad vratmi v dvorane premené, in sicer da je na prvem mestu slovenski, na drugem nemški napis. Ta predlog je podpiral dr. Tavčar, pobijala pa poslanca Kersnik in baron Svegel iz formalnih oziróv.

Po daljšem razgovoru je obveljal predlog poslanca Kersnika, da se predlog poslanca Hribarja kot samostalen predlog finančnemu odseku izroči. Daljša debata je bila o vladni predlogi gledé vzgojevalnic in učilnic za gluhoneme in slepe otroke; debate so se udeležili deželni predsednik baron Winkler, poslanci Povše, Klun, dr. Schaffer in poročevalec Kersnik. Prav živahna debata pa se je vnela o prošnji mestne občine Kranj, da se ohrani kranjska gimnazija. Poročevalec dr. Tavčar je v imenu upravno gospodarskega odseka nasvetoval, da se spodnja gimnazija v Kranji obnovi in razširi v zgornjo gimnazijo. Za predlog se je prvi oglasil ter ga odločno zagovarjal poslanec Svetec, proti predlogu baron Svegel in dr. Schaffer. Za predlog sta še poleg poročevalca dr. Tavčarja govorila Hribar in Klun. Konec poročila ob 3¼ uri. Obširnejše poročilo bomo objavili v prihodnjih številkah po stenografskem zapisniku. Današnja seja je trajala do četrte ure; prihodnja je v četrtek.

(Odlikovanje.) Msgr. Janez Karlon in knezoškofjski duh. svetovalec Jos. Zapletal v Gradci sta od papeža Leona XIII. imenovana častnima komornikoma.

(Naučno ministerstvo) namerava premeniti red semestrov in počitnic na vsučiliščih. Sedaj traja zimski semester šest in poletni semester štiri mesece. V prihodnje bode šolsko leto razdeljeno v dve enaki polletji in velike počitnice bodo ob enem s počitnicami na srednjih šolah.

(Ljubljanski vodovod.) Hišniki na št. peterskem predmestju nameravajo zoper previsoki tarif za vodo izročiti mestnem svetu vlogo. Vse dotične pritožbe sprejema magistrat do 2. dné novembra l. l.

(Štajerski deželni zbor) je imel včeraj deveto sejo. Na dnevnem redu so bile in rešene mnoge prošnje; poročilo deželnega odbora o prošnji mestne občine mariborske za dovoljenje, da bi pobirala naklado od piva in žganih pijač v prihodnjih treh letih; poročilo deželnega odbora o nakupu in popravu hiše šte. 13, Schmiedgasse v Gradci; poročilo deželnega odbora s predlogom, da se dovolijo petletnice ravnatelju in definitivnima zdravniškima asistentoma deželne blaznice v Feldhofu, in poročilo deželnega odbora, da se ustanovi služba knjižničarja v Joanneum-u. Vsi predlogi se izročé finančnemu odseku. Danes je deseta seja; poslanec dr. Radaj bode utemeljeval predlog, da se premeni deželni red.

(Večerna zabava) v katoliški družbi rokodelskih pomočnikov zadnjo nedeljo se je obnesla prav dobro. Petje, deklamaciji in gledališki prizor: vse je šlo prav gladko in sigurno, akoravno so nekateri gospodje prvič stopili na oder, ki pomeni svet. Med pevci so nekateri glasovi prijazni in močni. „Lastovki v slovo“, „Naša zvezda“, „Cerkvica“ in „Brambovska“ so kaj lepe skladbe, katere so pevci tudi dobro prednašali. Igrokaz „Vsak po svoje“ od A. D. Lučinskega nima sicer ne dejanja ne zanimivih zapletk, pač pa naslika v pogovorih in pregovorih preminjajoče se rokodelsko življenje. Jezik je čist, in g. pisatelj ni štedil s soljo, ki je igrokazu navdihnila življenje. Bilo je mnogo smeha, večer v resnici zabaven. Želimo, da bi društvo zopet kmalu priredilo svojim društvenikom in prijateljem enako pošteno zabavo, ki sladi dnevne skrbi.

(Hiralnica v Ptui.) Leta 1888 so porabili za 204 hiralce 47.353 oskrbnih dnij, povprek 232. Troški so znesli 22.897 glid., dohodki 24.953 glid. Troški jednega dné so znesli po 31 kr., občine in stranke so plačevale po 21 kr., deželni zaklad po 10 kr. Javna bolnišnica v Ptui je leta 1888 za hrano plačala deželni hiralnici po 28 kr. od bolnika, to je 6228 glid., za čiščenje perila 311 glid.

(Imenovanja.) Kot začasni učitelji so bili z ljubljanskega učiteljskega za Štajersko imenovani nastopni izšolani kandidatje: Aleksander Falk v Hrastniku, Alojzij Zehel v Rajhenburgu, Josip Stritar v Sv. Jederti, in Emil Volc v Trbovljah-Vodah; dalje kandidatje: Marija Mlakar v Petroviču, Pavla Pettauer v Zdolah, Ana Petrovčič v Podsredi, Izabela Sieberer v Makulah, Josipina Susau v Trnavi, Marija Strecker na Blanci in Albina Thienel v Šentpetru v Savinjski dolini.

(Zloraba z recepti.) Ministerstvo notranjih zadev je zaukazalo vsem okrajnim glavarstvom, naj nujno posvaré zdravnike, da bodo na receptih, s katerimi zapisujejo močne strupe, izrečno in vedno zaznamovali „ne repetatur“ v smislu § 3. naredbe z dné 23. novembra 1885. Pripetilo se je namreč večkrat, da se je nepremišljeno ravnalo s takimi zdravili, ker so bili lekarnarji primorani, vsakemu, kdor se je izkazal z receptom, dajati zapisane strupene leke.

(„Avstrija 1889.“) Te dni je izšla na Dunaji v zalozi G. Grünhuta, I., Singerstrasse 8, umetno izdelana skupina slik z imenom: „Avstrija 1889“ z dobro zadetimi podobami Njih veličanstva cesarja, gospodov c. kr. ministrov, deželnih poglavarjev in predsednikov, deželnih maršalov in deželnih glavarjev cislahtanije. Skupini je pridejan njen posnetek v mali obliki in je ista po kamnotisku z največjo natančnostjo in umetnostjo zvršena. V nji se nahaja triinštirideset podob in je primerna ne samo za urade in učilnice, ampak bila bi tudi kras vsacega salona in pisarne. Ta skupina omogoči vsakemu seznaniti se na lahek način z dobro zadetimi podobami tistih oseb tostranske državne polovice, katere so na čelu vlade ali po zaupanju krone na prvo mesto deželne vlade poklicane, kar je važno tudi v službeni dotiki. Slike so pridejani državni in

deželni grbi in oni glavnih mest, in ista nas spominja s svojimi umetno dovršenimi priličbami (alegorijami) na slavno, modro in pravično vladanje našega vzvišenega vladarja. Priporoča se ta podoba posebno: a) Za vseučilišča in c. kr. učilišča, kakor tudi za javne in zasebne učilnice in vzgojišča; b) za upravna in sodna, potem mestna in občinska oblastva; c) za železniške in parobrodne postaje v čakalnih sobah in gostilnah; d) za hotele, gostilne in kavarne ter končno e) za vsakega, ki se zanima za javno življenje, za poznanje vladajočih oseb in vredbo državnih in deželnih vlad. Da bi pa ta praktična in poučljiva podoba bila več vredna, izšla bo v nemški, češki, poljski, slovenski, hrvaški in italijanski izdaji. Cena te prekrasne podobe v velikosti od 89—121 centimetrov znaša z zavitkom in poštarino vred samo 8 gld. a. v.

(Prvi sneg.) Iz Krakova se poroča, da je precej velik sneg v soboto neprijetno iznenadil tamošnje prebivalce.

(Umrlo) je v Ljubljani od 20. do 26. dne okt. 19 oseb, in sicer 9 moškega in 10 ženskega spola; med temi v vojaški bolnišnici 1, v deželni bolnišnici 5 in v prisilnici 1. Rojenih je bilo ravno v tem času 21 otrok, in sicer 11 moškega in 10 ženskega spola.

## Raznoterosti.

— Štiri največje škofije so: Pariz z 2.300.000, Vratislava z 2.014.000, Praga z 1.995.840 in Milan z 1.322.600 verniki.

— Čiščenje nemščine. Železnično ravnateljstvo v Elberfeldu je zaukazalo, da se bo odslej vratar namestu „Portier“ imenoval „Bahnsteigs-Diener“. O blažena čista nemščina!

— Najstarejši duhovnik v Avstriji je Dominik Falkner, duh. svetnik in umirovljeni c. kr. gimn. prof. v Briksni. Rojen je leta 1794 ter duhovnuje že skoraj 73 let.

— Največje knjižnice so: Pariška z 2.078.000, londonska z enim milijonom, monakovska z 800.000, berlinska s 700.000, draždanska s 500.000 in dunajska s 300.000 zvezki. V vatikanski je 30.000 zvezkov in 25.000 jako važnih rokopisov.

— Perzijski šah je prišel dne 10. t. m. v Teheran. Kolera v Perziji pojenjuje.

— Dva milijona mark je izdalo atensko mesto zaradi prestolonaslednikove poroke samo za pravo tlaka in cest.

— Ukradene mehikanske državne denarje, o katerih smo nedavno poročali, so sedaj vsaj deloma našli, in sicer v državnem arhivu.

## Telegrami.

**Solnograd, 28. oktobra.** \*) Posvečenje novega lavantskega škofa Mihaela vršilo se je včeraj od 8. do 1 $\frac{1}{2}$  12. ure. Metropolitu dr. Eder-ju sta pomagala knezoškof krški dr. Kahn in pomožni škof dr. Haller. Udeležba velikanska. Lavantinskih duhovnikov došlo 16. Vsi od prevzv. nadškofa povabljeni na obed. Napitnice preginljive. Novi knezoškof dr. Mihael Napotnik odpotujejo na Dunaj. V Maribor pridejo sredi novembra. Živeli!

**Dunaj, 29. oktobra.** „Wienerzeitung“: Zasobnik Karol Leskovic je dobil v priznanje zaslužnega človekoljubnega delovanja zlati križec s korono,

**Dunaj, 29. oktobra.** Novemberski advancement: Za podpolkovnika sta imenovana majorja nadvojvoda Franc Ferdinand d' Este in nadvojvoda Evgen; za majorja stotnik nadvojvoda Leopold Salvator, za konjiškega stotnika nadvojvoda Franc Salvator, za nadporočnika nadvojvoda Ferdinand. — Za feldcajmajstre: Reinländer, Waldstätten in grof Grüne; za feldmarsallajtenante: Gradl, Sponner, Kollarz, Schroft, Milde, Pfeiffer, Hraničević, Wattek, belgrajski poslanik Thömmel, Albori, Patny, Fux, Galgoczy. Razven tega je imenovanih za generalne majorje 16 polkovnikov, za polkovnike 44 podpolkovnikov, za podpolkovnike 66 majorjev, za stotnike in konjiške stotnike prve vrste 127 stotnikov druge vrste, za stotnike druge vrste 166 nadporočnikov in za nadporočnike 297 poročnikov. — Kontre-admiral Pinter je postal podadmiral, fregatna kapitana Rosenzweig

in Morin sta postala kontreadmirala-vrstnoladijska kapitana, korvetna kapitana Renvers in Heinz sta imenovana za fregatna kapitana, vrstnoladijska poročnika Kneiszler in Ripper pa za korvetna kapitana.

**Belgrad, 28. oktobra.** V današnji seji skupščine je Ribarac v imenu liberalne stranke izjavil, da je slednja sklenila iz kolegijalnosti pridružiti se adresi večine. Potem so se vršile volitve v odseke ter so podpisali adresu, katero bodo danes izročili regentstvu.

### Družba sv. Cirila in Metoda.

Letne doneske so poslale podružnice:

|                                      |               |
|--------------------------------------|---------------|
| Škofja Loka . . . . .                | 14 gld. — kr. |
| Kanalska . . . . .                   | 11 „ — „      |
| Ženska v Ilirski Bistrici . . . . .  | 20 „ — „      |
| St. Jur na južni železnici . . . . . | 15 „ — „      |
| Kamnik . . . . .                     | 80 „ — „      |
| Sv. Kocijan na Koroškem . . . . .    | 34 „ 50 „     |
| Smlednik . . . . .                   | 38 „ 61 „     |
| Celovec . . . . .                    | 22 „ — „      |
| Vrhnika . . . . .                    | 42 „ 40 „     |
| Apacé na Koroškem . . . . .          | 47 „ — „      |
| Idrija . . . . .                     | 15 „ 19 „     |
| Ženska v Gorici . . . . .            | 70 „ — „      |
| Vipava . . . . .                     | 15 „ — „      |
| Naklo na Goriškem . . . . .          | 21 „ 69 „     |
| Podgrad v Istri . . . . .            | 14 „ 20 „     |
| Kobarid . . . . .                    | 17 „ 65 „     |

Darovali so:

|                                          |          |
|------------------------------------------|----------|
| Vesela družba v Pulji . . . . .          | 5 „ — „  |
| Česko-slovenski spolek v Pragi . . . . . | 20 „ — „ |
| Rodoljubi v Prvačini . . . . .           | 16 „ — „ |
| Duhovnik iz Ljubnega . . . . .           | 10 „ — „ |

V Ljubljani, dne 25. oktobra 1889.

Dr. Jos. Vošnjak,  
blagajnik.

### Umrli so:

26. oktobra. Henrik Feldstein, železniškega donosalec sin, 11 let, Kravja dolina 21, pljučnica. — Alojzij Perčun, delavčev sin, 5 mes., Cesta v mestni log 17, katar v črevih in želodcu.

27. oktobra. Klara Seibel, krojačeva vdova, 70 let, Dunajska cesta 8, vsled raka. — Jera Jeretina, gostija, 57 let, Poljanska cesta 37, protin. — Ivana Drobina, delavka, 24 let, Cesta na loko 7, jetika.

### Tuji.

27. oktobra.

Pri **Matiču**: Hoffman, Rosenberg, Meisener, Trebitsch, Brühl, Brandl in Clifer, trgovci, z Dunaja — gospa Krener iz Škofje Loke.

### Vremensko sporočilo.

| Dan                                            | Čas               | Stanje                   |           | Veter   | Vreme | Mokri-<br>na 24 ur v<br>mm |
|------------------------------------------------|-------------------|--------------------------|-----------|---------|-------|----------------------------|
| opazovanja                                     | zrakomera<br>v mm | toplomera<br>po Celsiusu |           |         |       |                            |
| 7. u. zjut.                                    | 740 8             | 7.8                      | sl. svzh. | oblačno |       |                            |
| 28 2. u. pop.                                  | 740 0             | 9.6                      | sl. zapad | „       |       | 0.00                       |
| 9. u. zveč.                                    | 740 3             | 8.6                      | „         | „       |       |                            |
| Srednja temperatura 8.7° za 0.3° nad normalom. |                   |                          |           |         |       |                            |

### Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. oktobra.

|                                           |                        |
|-------------------------------------------|------------------------|
| Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka) | 85 gl. 50 kr.          |
| Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 „                 | 85 „ 65 „              |
| 5% avstr. zlata renta, davka prosta       | 109 „ 50 „             |
| Papirna renta, davka prosta               | 100 „ 50 „             |
| Akcije avstr.-ogerske banke               | 919 „ — „              |
| Kreditne akcije                           | 314 „ 25 „             |
| London                                    | 119 „ 05 „             |
| Srebro                                    | — „ — „                |
| Francoski napoleond.                      | 9 „ 47 $\frac{1}{2}$ „ |
| Cesarski cekini                           | 5 „ 66 „               |
| Nemške marke                              | 58 „ 3 $\frac{1}{2}$ „ |

Kovert s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizkeje ceni.

## Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

**Glavna zaloga** je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(38)

## Semenj v Preski pri Medvodah

bode dné 4. novembra letos. Na prodaj bode: konji, goveja živina, drobnica in kramarsko blago.

\*) Za včerajšnji list prepozno došlo. Op. vred.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

## Tržne cene v Ljubljani

dné 26. oktobra.

|                        | gl. | kr. |                             | gl. | kr. |
|------------------------|-----|-----|-----------------------------|-----|-----|
| Pšenica, hktl. . . . . | 6   | 66  | Špeh povojen, kgr. . . . .  | —   | 66  |
| Rež, „ . . . . .       | 4   | 66  | Surovo maslo, „ . . . . .   | —   | 90  |
| Ječmen, „ . . . . .    | 4   | 33  | Jajce, jedno „ . . . . .    | —   | 2   |
| Oves, „ . . . . .      | 3   | —   | Mleko, liter „ . . . . .    | —   | 8   |
| Ajda, „ . . . . .      | 5   | 30  | Goveje meso, kgr. . . . .   | —   | 58  |
| Proso, „ . . . . .     | 4   | 66  | Telečje „ . . . . .         | —   | 70  |
| Koruza, „ . . . . .    | 5   | —   | Svinjsko „ . . . . .        | —   | 50  |
| Krompir, „ . . . . .   | 2   | 94  | Kostrunovo „ . . . . .      | —   | 32  |
| Leča, „ . . . . .      | 12  | —   | Pisaneč „ . . . . .         | —   | 35  |
| Grah, „ . . . . .      | 13  | —   | Golob „ . . . . .           | —   | 18  |
| Fižol, „ . . . . .     | 10  | —   | Seno, 100 kgr. . . . .      | 2   | 14  |
| Maslo, kgr. . . . .    | 1   | —   | Slama, „ . . . . .          | 2   | 32  |
| Mast, „ . . . . .      | —   | 70  | Drva trda, 4 □ mtr. . . . . | 7   | 20  |
| Špeh svež, „ . . . . . | —   | 56  | „ mehka, „ „ . . . . .      | 4   | 30  |

## Služba organista

se takoj oddá v Podzemlji na Belokranjskem.

Oglasbe sprejema cerkveno predstojništvo, kjer se tudi izvedó pogoji in plača. (2—1)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

### Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kineškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

## monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

ltd. ltd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane. (52)

### Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Osem svetinj!

## Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orkestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, ariston, lajnice za pliče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

### JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik, (30—14)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franko in zastonj

## Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

### Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.